

HAKİMİYETİ MİLLİYE VE MİLLİ KOMÜNİZM

Aydınlık Gazetesi, 21 Mart 2020

Yıldırım Koç

Hâkimiyeti Milliye Gazetesi Mustafa Kemal Paşa'nın Erzurum ve Sivas kongreleri sonrasında Ankara'ya gelmesi sonrasında yayımlandı. Bu gazetenin başyazılarını ya Mustafa Kemal Paşa yazıyordu; ya da başyazılar onun denetiminden geçiyordu.

Kaynak Yayınları bu gazetedeki önemli yazıları derledi. Bendeki 2. Basım. Daha sonra üçüncü basımı çıktı. (**Kurtuluş Savaşı'nın İdeolojisi, Hâkimiyeti Milliye Yazıları**, Genişletilmiş 2. Basım, Kaynak Yay., İstanbul, 2004)

Kaynak Yayınları tarafından kısa bir süre önce basılan **Kemalist Devrim'in Niteliği** kitabımda, Kemalist Devrim'in sosyalizm doğrultusunda evrilen bir milli demokratik devrim olduğunu anlatmaya çalıştım. Mustafa Kemal Paşa'nın uyguladığı devlet sosyalizmi ve halkçılık, bu çabanın dayanaklarını oluşturuyordu. Ayrıca, Türkiye'de devletçiliğin birçok kişinin sandığı gibi 1930'larda başlamadığını, İttihatçılardan devralınan bir mirasın Sovyet deneyimiyle bütünleştirilerek daha Kurtuluş Savaşı yıllarında savunulduğunu düşünüyorum. Hâkimiyeti Milliye'de yayımlanan bazı yazılar da bu görüşü doğrular nitelikte. Bu yazılarda, ithal veya dışarıdan dayatmacı sosyalizme karşı çıkılıyor, ülkemizin koşullarına uygun bir sosyalizm anlayışı savunuluyor.

9 EKİM 1920, "CEREYANLAR" YAZISI

"Her şeyden evvel ve her türlü yanlış anlamaya mani olmak için şunu haber verelim ki, Hâkimiyeti Milliye bu cereyanlar arasında en ileri gideninin önünde bulunmayı, yahut daha açık bir ifade ile dünyanın sade manzarasını değil, hatta temellerini de değiştirmeye doğru giden komünizm hareketinde icap ederse azami programın dahi savunucusu olmayı bugün değil, çoktan beri mesleğine kaydetmiş bulunuyor. Hâkimiyeti Milliye Tanzimatçı ruhlu taklit bir komünizmin değil, Türk ve Anadolu toplumsal bünyesinin istediği hakiki ve verimli bir komünizmin savunuculuğunu yapmayı, Türkiye'yi hakiki bir selamete çıkarmak işinin esası ve temeli sayar." (S.92)

"Komünizm hareketi gibi bir inkılap, yahut genel manasıyla şu Anadolu halkına dahili ve harici, az olsun sükûn ve rahat verecek herhangi bir değişim, Hâkimiyeti Milliye'nin aziz ve kutsi tanıdığı bir hadisedir. Hâkimiyeti Milliye ister ki, millet işlerinde kendi kendine ve yalnız kendi hâkimiyeti altında, yalnız kendi hayrı, kendi selameti ve bağımsızlığı için hâkim olsun. Mademki bu gayeyi temin edecek vasıtaların en iyisi komünizm olduğu muhakkaktır, Hâkimiyeti Milliye tabii ki onun en hararetli savunucusudur. Ancak tıp doktorlarının olduğu kadar, toplumbilim doktorlarının da kabul ettikleri bir hakikat vardır ki, her ilaç her bünyede aynı tesiri yapamaz veyahut her ilaç her bünyede aynı tarzda ve aynı miktarda verilmek suretiyle kullanılamaz. Dolayısıyla Anadolu'nun toplumsal bünyesinde bu kuvvetli ilacı kullanmak isteyenler, evvela ciddi tetkikler ve tecrübeler yapmak mecburiyetinde bulunulduğu inkâr ederlerse, ilim ve fennin hakikatleri aleyhinde yürümüş sayılırlar." (S.94-95)

12 EKİM 1920, "İKİ KOMÜNİZM" YAZISI

"Karl Marx da aldanmıştı, eserlerinin birinde dünyanın en rahat memleketi diye vasıflandırdığı Anadolu hiç de rahat değildi. (...) Anadolu bugün komünizm gayeleri uğrunda büyük bir mücadele yapıyor ve kati adımlarla bu yeni cihanın kapısına doğru süratle yürüyor. (...) Anadolu, Rusya'daki manasıyla haşin ve kanlı bir amele diktatörlüğüne muhtaç olmaksızın komünist olacak, gayet seri bir olgunlaşma ile kapitalist âlemden uzaklaşarak ve onunla muzafferane mücadele ederek, komünizm gayelerine kadar uzayıp giden yolların eşliğinden atlayacaktır. Bu ümide düşmek için elimizde hem alametler hem de bunun hikmetini izah edecek kıymetli sebepler var. (...) Anadolu'nun zengini de fakiri de bu memleketin asıl felaketi olan zalim kuvvetin, yani Avrupa'dan gelen kapitalizmin esiridir. (...) Bir memlekette kapitalizm zulmü dahilden değil de hariçten gelecek olursa, o memlekette

zenginle fakirin aynı zulme karşı birleşmesi mümkündür. Bundan başka, hariçten gelen zulüm kuvveti bu memlekette herkesle beraber idareciler sınıfını da ezmeye, mahvetmeye karar vermiş olduğu için, en baştaki ahlaksızlar müstesna, idareciler sınıfı da seve seve, isteye isteye, hatta fedakârlıklarla öte tarafa gidiyor. Şu halde bundan bir şey anlaşılıyor ki, Anadolu'da, Rusya'daki tarzda haşin ve kanlı bir proletarya diktatörlüğü tesisine lüzum kalmaksızın komünizm gerçekleşecek ve belki de imha için sarf olunan kuvvetler canlandırmaya tahsis edileceği için, Anadolu komünizmi daha verimli, daha faydalı neticelere doğru gidecektir." (S.97-99)

16 EKİM 1920, "RUS BOLŞEVİZMİ TÜRK KOMÜNİZMİ" YAZISI

"Rusya'da kanlı bir inkılap, Bolşevizm namını taşıyan koskoca bir komünizm inkılabı oldu. Türkiye da aynı yola paralel olarak aynı istikamete doğru gidiyor. (...) Türkiye'da komünizm, milletin ruhundan gelen yakıcı, yıkıcı, kırıcı ve dökücü bir ihtilal ile gerçekleşecek değildir. (...) Türkiye'yi, komünizmin halk kitleleri için muhakkak surette hayırkâr olan geleceğine götürmek isteyenler, Bolşevizm derecesinde seri ve ateşli bir inkılap için ne Rusya'daki tarzda bir doğuş ve hazırlayış ne de onda böyle kuvvetli bir silah görmüyorlar. Aynı zamanda esasen yukarı tabakadan idare edilmek lazım gelen bu hareket, yüksekte gelen bir mutlakiyet idaresinin Rusya'da bulunduğu gibi şiddetli ve inatçı bir mukavemetine de tesadüf etmiyor. Dolayısıyla Rusya'da Bolşevizmin kullandığı inkılap usullerini burada tatbik etmek istemek kadar inkılapçılıktan haberdar olmayış tasavvur edilemez. Bolşevizm inkılabı bütün komünizm hareketleri için bir örnek, bir model değil, pek kıymetli, pek canlı, pek muazzam bir rehberdir. Bu rehberden istifade etmeyi, onun gösterdiği yollardan gitmeyi ne kadar candan arzu edersek, onun usullerini şekil itibarıyla aynen taklit etmekten de o derece sakınıyoruz. Her şeyde körü körüne taklitçilik fenadır; bilhassa inkılapçılıkta!" (S.100-102)